

PAS Melders

Weet u nog hoe het zit?
We leggen het graag nog even uit.

*“De overheid rijdt door rood,
en de boete krijgt de inwoner.”*

De kerntaak van de overheid is
om haar inwoners te beschermen.

“

*“Dit leidt tot grote onzekerheid voor ondernemers
die ter goede trouw waren én zijn.”*

”

—— Johan Remkes, 5 oktober 2022, uit het rapport 'Wat wel kan'

De tijdlijn

Voor 1 juli 2015

Bedrijven konden tot 2015 vergunningen aanvragen middels een hinderwet vergunning, maar vaak was een **AMVB (algemene maatregel van bestuur)** voldoende om te voldoen aan wet- en regelgeving bij de start of uitbreiding van het bedrijf. Meldingen werden gedaan bij de gemeente.

Vanaf 1 juli 2015

Het **Programma Aanpak Stikstof (PAS)** begon op 1 juli 2015. PAS-melders zijn veehouders die in de tijd van dit programma voor hun stikstofuitstoot mochten volstaan met een 'melding' in plaats van een natuurvergunning.

Vanaf 2019

Het PAS werd in 2019 door de Raad van State afgeschoten. Toen bevonden de betreffende boeren zich ineens, door falend overheidsbeleid, in een illegale situatie.

Hierdoor is het voor projecten waarvoor onder het PAS geen vergunning nodig was, toch een vergunning nodig.

28 februari 2022

Op 28 februari 2022 is het **legalisatieprogramma** voor PAS-melders vastgesteld. Hierin staat welke maatregelen er genomen worden om stikstofruimte voor PAS-meldingen vrij te maken. Maar om dat te kunnen doen, moet er wel genoeg stikstofruimte zijn. Daar is **nog geen oplossing** voor.

Huidige situatie

Provincie Overijssel wordt gedwongen door gerechtelijke uitspraken om te handhaven. Op **8 november 2022** stuurt de Provincie **een noodbrief** naar de minister van Stikstof.

Bedrijven waar gehandhaafd moet worden hebben **geen enkel perspectief**. Ze kunnen alleen vergunning krijgen wanneer ze qua omvang terug gaan naar het bedrijf zoals ze dat zo'n 30 tot 40 jaar geleden hadden.

De impact op bedrijven en hun gezinnen

Korte verhalen van de drie boeren plus aanvullende quotes..

Scan de QR-code voor het artikel van rtv Oost over boer Arjan.

Boer Arjan

“Wij zitten met ons bedrijf dertien kilometer van het dichtstbijzijnde natuurgebied af en hadden voor de uitbreiding van ons bedrijf door de jaren heen geen natuurbeschermingswet-vergunning nodig. Een zogeheten PAS-melding was onder de toen geldende wetgeving voldoende. We hebben alles altijd gedaan volgens de regels. De overheid heeft het fout gedaan en ze leggen het nu bij ons neer. **Wij zitten buiten onze schuld om in een onmogelijke situatie.**”

Boerin Chantal

“In 2015 heb ik het bedrijf overgenomen en hebben we een gedeelte van ons jongvee elders ondergebracht, zodat we meer koeien konden houden. Dit hebben we gemeld met de PAS-melding, omdat een vergunning niet mogelijk was. Onze uitstoot was te laag. De PAS-melding is nog door MOB aangevochten, maar die zaak hebben zij verloren. Wij hadden gewonnen: onze vergunning was definitief. Tot de Raad van State in 2019 de uitspraak deed. Weer grote onzekerheid. Hier gaan families kapot aan! Gelukkig zei de Provincie niet te handhaven, omdat de overheid legalisatie in het vooruitzicht heeft gesteld. Maar na het drama bij boer Arjan en het horen van de reactie van de gedeputeerde van de Provincie Overijssel op vragen van de heer Brommer, wist ik eigenlijk wel zeker dat wij één van de volgende bedrijven zouden zijn. Dus ik heb zelf initiatief genomen en contact gezocht met de provincie. Vandaag was het zover. Op ons verzoek één handhaver en één jurist van de provincie op het erf. Zij vertelden ons dat we de stallijsten moesten opsturen, zodat ze het handhavingsverzoek konden uitvoeren. We moesten er rekening mee houden dat we rond augustus komend jaar in dezelfde situatie zouden zitten als boeren die nu al een dwangsom hebben.

We vroegen naar oplossingen. Hebben jullie stikstof voor ons? Willen jullie ons financieel compenseren? Kunnen we van de provincie geld lenen? Allemaal nee. We vroegen of we zelf, van ons eigen geld, stikstofrechten konden kopen en of zij dan konden garanderen dat ze niet doorgingen met het handhavingsverzoek. Ook dat konden ze niet. Stikstof van de ene ondernemer overzetten naar een ander heet extern salderen en doen ze alleen als er een maatschappelijk doel mee bereikt wordt. Ze hadden in één geval extern gesaldeerd en toen ging 93% naar natuur en 7% naar het project.

Waarom is voedselvoorziening eigenlijk geen maatschappelijk doel, vraag ik mij af. Het raakt zoveel SDG doelen. Onze melk is van wereldwijd extreem hoog niveau en redt levens van baby's in Azië en Afrika. Onze veredeling zorgt voor groeizame aardappelen op droge, dorre gronden en draagt bij aan voedselvoorziening op plekken waar anders niets kan groeien. Wij zijn wereldtop en wij kunnen ook een bijdrage leveren aan het klimaat. Maar ook daarin lopen we tegen de blokkade aan van de overheid bij vergunningen of bij netwerkbeheerders, vanwege de capaciteit van het elektriciteitsnet. **Laat de overheid ons barsten?**”

Anoniem

“Als ik terugtel, ben ik zeker al de 5e generatie en mijn zoon dus de 6e generatie. Onze familie boerde in Twente. We hadden daar een prachtige boerderij, het was echt ons thuis. Mijn opa zei toen al tegen mij: “Jongen, als jij wilt blijven boeren dan moet je verhuizen”. Als rasechte Twent moest ik daar niet aan denken. In 1990 kwam de Provincie Overijssel bij ons met de vraag of wij niet wilden verhuizen. Zij wilden het gebied waar wij woonden en werkten gebruiken voor natuurontwikkeling. We waren nog maar net getrouwd en mijn vrouw is ook een echte Twentse, dus we waren niet gelijk enthousiast. Toch zijn we op een dag naar Drenthe gereden om wat boerderijen te bekijken. We besloten: hier zijn we niet aan toe.

We hebben in 1992 nog een kleine uitbreiding gedaan aan onze stal, maar in 1994 hebben we toch besloten om te verhuizen. Niet naar Drenthe, maar gewoon in Overijssel. Naar een goede plek, op ruime afstand van natuurgebieden in een wat ze toen een LOG (landbouwontwikkelingsgebied) noemden. We kochten een boerenbedrijf over en verhuisden, voor ons gevoel naar een gebied dat echt toekomst en ruimte had. In dat jaar hebben we de boerderij verbouwd en uitgebreid. Na aanvraag bij de gemeente bleek een AMVB-vergunning voldoende. Toen duidelijk werd dat één van mijn kinderen de boerderij over wilde nemen, vonden we dat we ons bedrijf ook klaar moesten maken voor de toekomst. Weer een aanvraag gedaan bij de gemeente en weer hoefden we geen hinderwetvergunning aan te vragen, een AMVB was voldoende voor de omvang van ons bedrijf.

In 2015 kwam de PAS. Wij hebben een duur adviesbureau in de arm genomen, want wilden dit goed regelen. De uitslag was helder. NB kon niet worden aangevraagd in verband met de lage uitstoot waarbij een PAS-melding volstond. Al die jaren hebben ambtenaren ons vriendelijk geholpen en hebben wij de regels en wetten gevolgd. Maar nu? Ik weet echt niet hoe het verder moet. We vragen om opties. Kunnen we rechten van gestopte boeren overnemen? Er zijn zoveel boeren gestopt en zoveel boeren die willen stoppen. Ook moeten alle berekeningen geactualiseerd worden. Er wordt nog gerefereerd naar het jaartal 2018! Ik weet zeker dat er ruimte is. Zeker als het zogenoemde extern salderen weer wordt geopend! Hiermee komt 30% van de gekochte ammoniak ten goede aan de natuur. En nu zijn er blijkbaar NUL opties om hieruit te komen? Waarom wordt dit niet geregeld? Waarom kunnen alle andere bedrijven in Nederland wel doorgroeien? Zij zorgen ook voor uitstoot door verkeersbewegingen bijvoorbeeld. Iedereen weet dat NOX voor de mens pas echt gevaarlijk is. Ook zoets: NOX (stikstofoxide) en NH₃ (ammoniak) kun je niet zomaar op één bult gooien. Je moet ze scheiden. Ga gewoon kwalitatief meten. Wij willen de natuur ook niet om zeep helpen. Wij zijn één met de natuur, dag in, dag uit. Maar ik heb echt het idee dat de overheid een ander plan heeft, maar het gewoon niet eerlijk zegt. Dat wij moeten wijken voor huizen en infrastructuur. Net alsof je zonder boeren geen stikstofprobleem hebt. Het gaat niet om de natuur. Dat denk ik. **Een falende overheid gooit ons voor de bus. Zeg nou eerlijk? Dat kan toch niet?!”**

Aanvullende quotes

van gedupeerde boeren

“

“Heel veel stress. Continue onzekerheid over het voortbestaan van het bedrijf, de plek waar wij, onze kinderen en ouders wonen. Onze opvolger heeft veel stress of hij nog wel boer kan worden. Mijn ouders hebben veel verdriet dat hun levenswerk kapot wordt gemaakt. We zijn er ziek van!”

”

“Voorouders begonnen rond het jaar 1430 op deze plek met boeren.”

“

“Einde bedrijf en het heeft een flinke impact op het privé leven.”

”

“We zijn altijd met de tijd meegegaan, we lopen qua kwaliteit en lage emissies voorop. Wij willen nog zo graag verder ondernemen, maar zonder vergunning gaat ons bedrijf kapot.”

“Slapeloze nachten en heel veel tranen, van mij en mijn gezin.”

“

“Wij liggen zover van natuurgebieden af, dat we daarom geen NbW (Natuurbeschermingswet) mochten aanvragen ten tijde van de PAS. Onze uitstoot op de natuur is te laag.”

”

“

“We zijn altijd langzaam gegroeid en hebben in 2010 een jongveestal erbij gebouwd om de koeien meer ruimte te geven en te kunnen groeien. Dit vooral om de stijgende kosten van de pacht te kunnen betalen. We hebben meegedaan met de BEN en BESpilot en stikstof met aanlengen mest met water gedaan.”

”

“

“In wat voor land leven we?

Dat als je altijd handelt naar de wet, je zo in de steek gelaten kunt worden als de overheid ter verantwoording wordt geroepen door de rechter.”

”

“Volgens mij zijn er heel veel melkveehouders die PAS-melder zijn. Wij voorzien nog steeds in de behoefte van de markt. Waar gaat die productie naartoe als wij moeten sluiten? Hoe draagt dat bij aan mondiale voedselzekerheid, die erg onder druk staat? Moet Nederland ook daar geen verantwoording voor nemen?”

“Eigenlijk de wereld op z'n kop, zij die weinig impact hebben op het milieu, zijn nu vogelvrij.”

*Waar we het over PAS-melders hebben bedoelen we ook Interimmers.
Wat zijn interimers? Bedrijven of activiteiten waarbij geen
vergunningverlening heeft plaatsgevonden op basis van een
Passende Beoordeling op grond van de Wet natuurbescherming.*